

Verslag synodale dialoog rond sluiting van kerken Maandag 8 december, Titus Brandsmahuis in Leeuwarden

Aanwezig: pastor Germa Kamsma-Kunst, pastor Lysbeth Minnema en 10 deelnemers en een elfde die later binnen kwam.

Al aan het begin van de avond wordt duidelijk dat er ook een heel aantal vragen leven bij de deelnemers. We besluiten dat we anderhalf uur de tijd nemen voor de dialoog en het laatste half uur inruimen voor de vragen. Pastor Germa opent de bijeenkomst en vertelt over de pelgrimage van hoop. Het is het thema van het jubeljaar 2025, maar het is ook een beeld van hoe we als geloofsgemeenschap samen onderweg zijn. Een pelgrimage gaat gepaard met emoties. Je komt je zelf tegen. En je vraagt je af: wat is zo waardevol dat ik het koste wat kost mee wil nemen? En wat kan ik beter achterlaten, want het is ballast geworden? In onze kleiner wordende geloofsgemeenschap waar in het nieuwe jaar al de kerken van Wergea en Wytgaard worden gesloten en waar we naar 1 viering per maand gaan in de Bonifatiuskerk komen ook deze vragen in alle heftigheid naar boven: Wat nemen we mee naar de toekomst? Wat laten we achter? Welke emoties hebben we daarbij? En wat geeft ons hoop in deze tijd?

Op een vraag van een deelnemer of er nog iets veranderd kan worden aan de gebruikersovereenkomst, wordt geantwoord dat dit niet het geval is. Er staat een handtekening onder van het Parochiebestuur en de StiBo. Alleen de bisschop moet nog een machtiging verlenen en kan eventueel nog verzoeken iets te wijzigen. Daarbij gaat deze avond vooral over de pastorale kant en over wat het proces met ons doet. We gaan in gesprek via de methode van de dialoog. Dat is vooral een manier om goed te luisteren naar elkaar zonder met elkaar de discussie te zoeken. Wat een ander zegt resoneert ook bij je zelf en brengt een denkproces in gang.

Germa begint de avond met het aansteken van de Adventskaars en het bidden van een gebed van Karl Rahner. Daarna gaan we in gesprek over de volgende vragen:

Als je denkt aan de geloofsgemeenschap, wat je beleefd hebt in de kerk en de geloofsgemeenschap, hoe je geloof daar gevormd is, etc. Al die eigen ervaringen en inzichten en de gedachte aan een geloofsgemeenschap die pelgrimerend door en uit de gesloten kerk trekt zijn de basis voor de volgende vragen:

1. Wat zou ik willen behouden? Wat heeft echt betekenis en waarom? Hoe kan ik dat meenemen? Welke hulp heb ik daarbij nodig?

2. Wat zou je achter willen laten (niet meenemen)? Hoe wil je dan omgaan met rouw om wat je achterlaat?
3. Wat bleef in het verleden liggen, maar zou nu weer van belang kunnen zijn?

We nemen een paar minuten de tijd om onze antwoorden op de drie vragen op te schrijven. Daarna maken we een ronde. De volgende antwoorden werden gegeven:

1. Verbondenheid, gelijkheid en eenheid, zou ik willen behouden. Verbondenheid houdt de gemeenschap in stand. Je kunt het meenemen door het te benoemen tegenover anderen. Dat kan alleen met behulp van de gehele gemeenschap. Door het gesprek te blijven aangaan, creëer je bewustwording.
 2. De onrust wil ik achterlaten. Rouw moet nog starten
 3. Ik ben niet gehoord in dit proces. Daarom zou ik 'begrepen worden en gehoord worden' graag mee willen nemen vanuit het verleden. Ik verlang ernaar meer betrokken te worden in processen van besluitvorming en gehoord te worden.
-
1. Empathie wil ik behouden. Het is belangrijk zich te verplaatsen in de positie van de ander. Mensen van beide locaties in Leeuwarden zouden moeten invoelen hoe het voor iemand van de andere locatie is. De Bonifatiuskerk is mijn thuis vanaf het moment dat ik in Nederland kwam wonen. Het voelt als een warme deken door de groep van vrijwilligers die er actief is. Ik zou willen behouden a. om om en om te blijven vieren; b. mijn persoon; en c. balans tussen de twee Leeuwarder kerken; d. het familiegevoel.
 2. Verbittering en negatieve gevoelens
 3. Mijn persoon
- Voordat ik de vragen beantwoord wil ik zeggen dat ik pijn en rouw voel. Ik heb veel rondleidingen gegeven in de Bonifatiuskerk aan scholieren en groepen. Dat heeft voor mij twee elementen. Aan de ene kant vertel ik over het gebouw, aan de andere kant is er het missionaire element: het gebouw geeft aanleiding om te vertellen waarin ik geloof en wat dat voor mij betekent. Leid ik straks rond in een soort museum als er niet meer gevierd wordt? De ziel gaat uit het gebouw zonder vieringen.

1. Nieuwe katholieken en mensen van allerlei komaf, de veelkleurigheid van de gemeenschap vindt laagdrempelig toegang tot de Bonifatiuskerk. Die laagdrempeligheid zou ik graag willen behouden en ook in de Dominicuskerk zien. Ook mijn vrijwilligerswerk in de Bonifatiuskerk wil ik graag behouden. Het persoonlijke geloof wordt zeker ook gevoed in de Dominicuskerk. Toch vind ik de keuze voor de Dominicuskerk jammer.

1. Ik streef naar een gemeenschapsgevoel tussen de twee locaties in Leeuwarden. We moeten samen optrekken, samen vieren. Er zijn als er wat te doen of als er wat gevraagd wordt, wil ik behouden. En dat je gemist wordt als je even niet kunt komen.

2. Ik heb in mijn leven al heel veel kerkgebouwen achter me gelaten. Dat is geen probleem. Het geeft weer nieuwe mogelijkheden. Ik voel me thuis door mee te doen.

3. Saamhorigheid

1. Mensen wil ik behouden, de contacten met de vrijwilligers, want je staat dan niet alleen. Er zijn altijd mensen die klaarstaan om te helpen. Daarvoor heb ik een goede gezondheid nodig, zodat ik kan blijven komen.

2. Mijn emoties heb ik al achter me gelaten. Nu heb ik weer wat hoop. De rouw is al over, ik voel alleen nog wat teleurstelling. Nu wil ik naar de toekomst kijken: hoe kunnen we de komende jaren goed vieren in de Bonifatiuskerk? Ik ervaar gemeenschap bij de Bonifatius, omdat ik de mensen hier ken. Het heeft tijd nodig om dat in een nieuwe kerk te ervaren, weet ik van de sluiting van de Franciscus. Goede communicatie en een goede verdeling van taken is daarvoor nodig. Dat vraagt om een goede begeleiding daarbij, bijvoorbeeld van een vrijwilligerscoördinator. Anders leidt het tot verwarring en teleurstelling. Ik werd gevraagd voor een taak na de sluiting van de Franciscus, drie jaar lang aan het lijntje gehouden en toen ging het niet door. Dat was erg teleurstellend. Zo moet het niet.

3. Communicatie moet goed en er moet weer meer flexibiliteit komen bijvoorbeeld rondom huwelijken en uitvaarten en de mogelijkheden daar om heen. Schakel de StiBo in als het bij de parochie niet kan.

1. Gemeenschap: ik hoor bij de wereldkerk zoals die plaatselijk gestalte krijgt. Ik ben betrokken op de Bonifatius. Ik voel me thuis bij de vrijwilligers en bij de liturgie in dit gebouw. Ik ervaar schoonheid, de hemel op aarde. Dat zoek ik ook in de liturgie. Ik hoop dat die klassieke liturgie voor onbepaalde tijd in de Bonifatiuskerk gevierd blijft worden. Met gezinsvieringen heb ik niet zo veel.
2. Gedoe van de laatste tijd. Ik hoop dat er ruimte komt voor twee kerken die open blijven en ben niet gelukkig met de besluitvorming. Dat moet in de toekomst beter. Ik vind het erg pijnlijk hoe we met elkaar zijn omgegaan bijvoorbeeld tijdens de parochievergadering in Wytgaard. Ik heb nu geen rouw door de oplossing die er gekomen is.

1. Vanaf 2008 ben ik in Leeuwarden gekomen en meteen verknocht aan de Bonifatiuskerk. Ik ben blij dat er gevierd blijft worden. Dit komt door het gebouw, de wijze van vieren en de gemeenschap. Gelukkig heb ik een alternatief gevonden in Sint Jozef, ook daar ben ik thuis.

1. Ik ben het meeste thuis in de Bonifatiuskerk. Dat komt door het enthousiasme en de inzet waarmee mensen zich inzetten. Ik geniet van de liturgisch mooie vieringen en heb liever geen gezinsviering.

2. Mensen moeten meer betrokken worden bij de besluiten

1. De Bonifatius was voor mij een warme deken toen ik 20 jaar geleden binnenkwam. Net toen ik wel wat meer wilde doen, werd ik gevraagd als koster. Ik heb een passie voor het gebouw en ik ben trots op mijn geloof. De Bonifatius moet geen Aldi worden of een garage. Er hoort een Rooms-Katholieke kerk in het stadshart te zijn. Het vrijwilligerswerk geeft betekenis aan mijn leven en dat wil ik meenemen naar een andere locatie. Dat vraagt om een goede dialoog en een goede transitie om thuis te raken op een nieuwe plek.

2. Onduidelijkheid. Ik mis communicatie. Het heeft lang geduurd voordat duidelijk was dat de viering doorgaan in de Bonifatius, maar ik ben er blij mee.

3. Etentje/overleg kosters; de kostersdag van het bisdom. Je leert van elkaar en je leert elkaar beter kennen.

1. Ik ben pelgrim, altijd onderweg. Ik wil behouden: mijn medeparochianen, de verbinding tussen mensen. Alleen kan ik niets. Daarvoor is wederzijds vertrouwen nodig.

2. Flauwekul: ik vind het mooi om vanavond de passie te horen van iedereen, maar al het gerommel hoeft voor mij niet. Laat de rouw er maar zijn. Kerk zijn is voor mij samen lachen en samen huilen.
 3. Ik hoop op verbinding, op vertrouwen en dat we merken dat we elkaar nodig hebben als mensen van verschillende locaties.
-
1. Ik hoop dat StiBo een plan B heeft voor het behoud van deze beeldbepalende kerk. Misschien kunnen ze samenwerken met andere culturele organisaties, zoals de Westerkerk.
 2. Ik hoop op goede harmonie.

Vragen

1. Waarom gaan de vieringen naar 10 uur? Omdat er in de dorpen geen vieringen meer zijn om half 10 en omdat alle protestantse kerken waarmee we oecumenisch vieren ook om 10 uur vieren is dit de aanvangstijd geworden van alle vieringen in het nieuwe jaar. Het zal wel even wennen zijn.
2. Kunnen we thee en koffie blijven schenken achter in de kerk en niet meer in het Titus Brandsmahuis? Het vrijwilligersteam is er positief over. Geen probleem dus.
3. Blijft de kerkopenstelling van de Bonifatius? Ja, op woensdag en zaterdag
4. Wanneer komt het vieringenrooster? Dat vragen we na bij het kerkelijk bureau (en is inmiddels doorgestuurd).
5. Komt er weer een ruimte in Wytgaard om te vieren en te eten met de Filippijnse gemeenschap? Het komende half jaar is parochiezaal nog beschikbaar. Er komt na de verbouwing weer een gemeenschapsruimte. Tezijnertijd moet blijken of die geschikt is voor deze groep.
6. Frans Prins en Frans Jansen willen de kosterstergroep versterken n.a.v. de vraag in de nieuwsbrief.
7. Kan het vaatwerk weer terug naar de Bonifatius? En is de kluis in de sacristie weer beschikbaar? Deze vraag wordt bij het parochiebestuur neergelegd.
8. Kan er in de werkgroep liturgie een afvaardiging van de Bonifatius? Deze vraag wordt bij werkgroep liturgie neergelegd.
9. Hoe kunnen we de verschillende liturgische werkgroepen van de verschillende locaties integreren? Kosterstergroepen, misdienaars, schoonmakers, kerkwachten, collectanten, etc. Deze vraag wordt bij het parochiebestuur en in het pastores team neergelegd.
10. Kunnen er meer toiletten komen in de Dominicus? Daar wordt over nagedacht.
11. Hoe is het Parochiebestuur gekomen tot de keuze van 4 kerken naar 1 kerk? De opdracht tot gebouwenbeleidsplan komt van het bisdom. Met mensen van alle locaties is er een uitwerking gemaakt door het parochiebestuur.

12. Waarom is de pastoor er niet? Die heeft een andere bijeenkomst. Deze avond zijn pastor Germa en pastor Lysbeth er, woensdagavond de pastoor en pastor Lysbeth. Dan heeft pastor Germa een andere bijeenkomst.

13. Hoe kunnen we meer samen optrekken? Een vraag waarover een ieder na kan denken.

14. Kan zo'n bijeenkomst misschien ook na een zondagsviering? Dat wordt in het parochiebestuur en pastores team meegenomen.